

Γνωμ. Χωράφιν τρεσμένον, διωλισμένον τὸ ἀνακομμένον, σιτάριν βουναρωμένον ἢ γουναρωμένον (ὅτι ἡ καλή καὶ ἄφθονος παραγωγή προϋποθέτει καλὴν καλλιέργειαν).

βουνεά ἢ, ἀμάρι. βουνὲ Δ.Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βουνεά κατὰ τὰ εἰς -εἰ ὁσμῆς δηλωτικά.

Ἡ ὁσμὴ τοῦ βοείου κρέατος: Βγάνει μὲν βαρεῖα βουνεά τὸ κρέας. Συνών. βοιδεά 2.

βουνεά, ἰδ. βουνεά.

βουνεάζω, ἰδ. βουνεάζω.

βούνευρο τό, σύνθη. βούνευρον Χίος (Νένητ. κ.ά.) μούνευρο Καλαβρ. (Μπόβ.) κούνευρος ὁ, Κύθηρ.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. βούνευρον.

Μάστιξ ἐκ τοῦ γεννητικοῦ μορίου τοῦ βοός ἢ ἐκ λωρίδος βοείου δέρματος. Συνών. βοιδόνευρο, βοιδόποντσα, βοιδοτσούλι, βούρδουλας.

βουνήσιος ἐπίθ. κοιν. βουνήσιος Πελοπν. (Συκεά Κορινθ.) κ.ά. βουνήσιους Ἡπ. (Ζαγόρ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ.ά. β'νήσιους βόρ. ἰδιώμ. βουνήσιος Σίφν. β'νήσιους Μακεδ. (Βελβ.) βουνήσιος πολλαχ. β'νήσιους Β.Εὐβ. Λέσβ. βουνούσιος Σύμ. Χίος β'νήσιους Σκῦρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βουνό καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ήσιος.

Α) Ἐπιθετικ. 1) Ὀρεινὸς κοιν.: Βουνήσιος ἄνθρωπος. Βουνήσια γυναῖκα. Βουνήσια πέρδικα. Βουνήσιο πουλλί. Βουνήσια λουλούδια. Βουνήσια χωριά. Βουνήσια σταφίδα κοιν. Βουνήσια ψάρια (τὰ διαιτώμενα εἰς τοὺς βραχώδεις αἰγιαλοὺς λίμνης) Μακεδ. (Καστορ.) Βουνήσια νύχτα (ἡ νύχτα τὴν ὁποίαν διέρχεται τις εἰς τὸ βουνόν) ΠΝιρβάν. Ἀγριολούλ. 236 || Φρ. Βουνήσιο κόκκαλο (ἐπὶ ἀνθρώπου εὐρώστου, συνών. φρ. παλαιὸ κόκκαλο) κοιν. Βουνήσιο πρᾶμα (ἐπὶ θαλεροῦ γυναικείου σώματος) Πελοπν. (Ἀρκαδ.) Συνών. βουνιάτικος. 2) Μεταφ. ἀγροῖκος, ἀπαίδευτος κοιν. βουνίτης.

Β) Οὐσ. 1) Μέγας κοχλίας Χίος. Συνών. βουνίτης 2, βουνούσιος. 2) Οὐδ. πληθ., εἶδος σταφυλῶν Ρόδ. 3) Οὐδ. πληθ., εἶδος σύκων Σύμ.

Πβ. βουνιάτης, βουνιάτικος, βουνίτης, βουνιώτης, βουνιώτικος.

βουνί τό, βουνὶν Καπ. Κάρπ. Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. (Τραπ.) βουνὶ σύνθη. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) Καπ. (Ἀραβάν. Σιλ.) βουνί Καπ. (Ἀνακ. Σινασσ. Φλογ.) Μακεδ. (Φλόρ) β'νι Β.Εὐβ. Ἡπ. Ἰμβρ. Μακεδ. Πάρ. (Λεῦκ.) Σαμοθρ. Σκῦρ. κ.ά. ὀυνὶν Κάρπ. ὀυνὶ Κάρπ. Κάσ. Τήν. γουνὶ Ἰων. (Κρήν.) Ρόδ. Χίος.

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. βουνίν, ὃ ἐκ τοῦ παρ. Ἡσυχ. βουνίον (γλῶσσ. ἀτὰ βουνόν).

Ὅρος ἐνθ' ἄν.: Φρ. Ἐχω καρδιάν βουνί (ἔχω μεγάλην ὑπομονήν) Ρόδ. || Παροιμ. Θυμών-ναι ὁ λαὸς μὲ τὸ βουνί, μ' ἔχει καὶ τὸ βουνί χαπάρι; (ἐπὶ τοῦ ματαίως ἀπειλοῦντος ἰσχυρότερόν του. λαὸς=λαγός) Ρόδ. || Αἰνίγμ.

Ἐπὰ βουνί κ' ἐκεῖ βουνί | καὶ μέσα κόρη κελαηδεῖ (ἡ κρεββαταριά, ὁ ἀργαλειὸς) Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ποτῶι βουνὶν ποδῶ βουνὶν | τῶαι μέσα δράκου ἢ φωνή (τὸ δῆλον) Κύπρ. || Ἄσμ.

Νὰ πάρω τὰ ὄρη, τὰ ὀυνιά, τὰ δάση, τὰ λαγκάδια Κάρπ.

Πολλὰ ὀυνιά μαλώνουσι καὶ ὑὸ ὄρη συνερίζουν (ὑὸ=δυὸ) αὐτόθι. Συνών. βουνό. Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Βουνὶν Ἀμοργ. Κύπρ. Βουνὶ Ἀνδρ.

Ζάκ. Κεφαλλ. Λευκ. Νίσυρ. Πελοπν. (Γορτυν. Κόκκιν. Μάν.) Σίφν. Β'νι Σκῦρ. Βουνιά (τὰ) Ἀνδρ. Πάρ. Σίφν. ὀυνιά Κάρπ. Γουνιά Κύπρ. (Πάφ.) Ἀσπρο Βουνὶ Νάξ. (Βόθρ.) Σίφν. Ἀγὸ ὀυνιά Κάρπ. Κάτω Βουνὶ Νίσυρ. Κόττονο Βουνὶ Κάρπ. Μαῦρο Βουνὶ Σίφν. Μέγα Βουνὶ καὶ Μικρὸ Βουνὶ Σαμοθρ. Πέρα βουνὶν Κύπρ. Στραβά Βουνιά Σίφν. Φαλακρὸ Βουνὶ Κάρπ.

βουνιά ἢ, βωνία Καπ. (Φερτ.) βουνιά σύνθη. καὶ Καπ. (Ἀραβάν. Σινασσ.) βουν-νιά Κύπρ. βουνιὰ Θράκ. (Ἀδριανούπ. Σουφλ.) Μακεδ. (Βλάστ. Βογατσ. Κοζ. Σιάτ. Σισάν.) βουνιά Τσακων. βουνιὰ Τσακων. βουνιὰ Πελοπν. (Καλάβρυτ.) β'νιά βόρ. ἰδιώμ. ὀυνιά Κάσ. ὀυν-νιά Χίος (Ἑλατ.) βουνιὰ Κρήτ. ὀβουνιὰ σύνθη. ὀβουνιά Πελοπν. (Βασαρ.) ὀβ'νιά πολλαχ. βόρ. ἰδιώμ. ἄσβουνιά Πελοπν. (Καλάμ. Λογγ. Μεσσ. Πατπούλ. Τριφυλ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. βοῶν (στάβλος βοῶν) διὰ τῶν μεταβατικῶν τύπων βοωνία-βωνία-βωνιά. Ἰδ. Κορ. Ἀτ. 4, 59. Πβ. καὶ *βορβιθωνία. Εἰς τὸν τύπ. ὀβουνιὰ προσεκολλήθη τὸ σ ἐκ τῆς γενικ. τῆς βουνιᾶς.

Ἡ κόπρος τοῦ βοός σύνθη. καὶ Καπ. (Ἀραβάν. Σινασσ. Φερτ.) Τσακων., ἐνιαχοῦ δὲ καὶ ἄλλων ζώων, οἷον ἵππου Μακεδ. (Σιάτ.), βοσκημάτων ἐν γένει Κεφαλλ.: Φρ. Κάθιτι σὰν τὴ β'νιά (ἐπὶ ὀκνηροῦ) Μακεδ. (Πάγγ.) || Παροιμ. φρ. Τὸν ἄφησε σὰν τὴ γελάδα τὴ ὀβουνιά (τὸν ἐγκατέλειπεν ἀπαθῶς ὡς ἡ ἀγελάδα τὴν κόπρον τῆς) Πελοπν. (Πύργ.) Συνών. ἰδ. ἐν λ. βοιδιά.

βουνιάζω Ἡπ. κ.ά.—Λεξ. Αἰν. βουνιάζου Μακεδ. (Κοζ.) βουνιάζου Μακεδ. (Σισάν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βουνιά.

1) Ἐπὶ βοός καὶ ἄλλων ζώων, κοπρίζω ἐνθ' ἄν. Συνών. βουνίζω. 2) Ἐπαλείφω διὰ κόπρου βοός Ἡπ.

βούνιασμα τό, Λεξ. Αἰν.

Ἐκ τοῦ ρ. βουνιάζω.

Κόπρισμα βοός καὶ ἄλλων ζώων.

βουνιάτης ὁ, Σίφν.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βουνὶ ἢ βουνό καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιάτης.

Ὁ ἐπὶ τῶν βουνῶν ζῶν, ὄρεσίβιος. Πβ. βουνήσιος, βουνιάτικος, βουνίτης, βουνιώτης, βουνιώτικος.

βουνιάτικος ἐπίθ. Σίφν.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βουνὶ ἢ βουνό καὶ τῆς παραγωγικῆς κατιλ. -ιάτικος.

Βουνήσιος 1, ὃ ἰδ.: Βουνιάτικος ἄνθρωπος. Βουνιάτικα σῆκα.

βουνίζομαι Πόντ. (Ἰνέπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βουνό.

Φέρομαι οἶονεῖ ὡς βουνόν, καταλαμβάνομαι ὑπὸ ὁμίχλης καὶ ἄλλων σφοδρῶν καιρικῶν μεταβολῶν: Ἄσμ.

Βουνὰ βουνὰ βουνίζετε, βουνὰ μου στολιστήτε, ἐγὼ κὶ ἂν βρέξῃ πουρπατῶ κὶ ἂν χαλαζώσῃ τρέχω.

Συνών. ἀνταρεύω Β 10, ἀνταρώνω.

βουνίζω ἀμάρι. βουνίζου Μακεδ. (Κοζ.) β'νίζου Θεσσ. Μακεδ. (Βέρ. Σιάτ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βουνιά.

Βουνιάζω 1, ὃ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Βουνιζ' τ' ἄλογου Κοζ.

